

48 HODIN *v Benátkách*

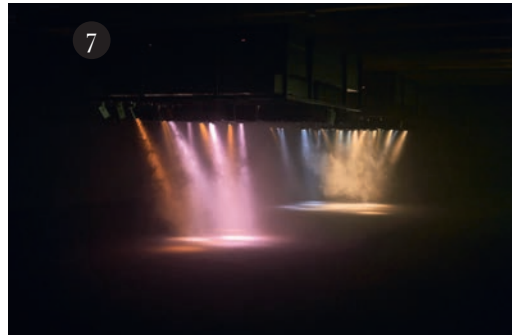
Text: Lucie Drdová – Foto: archiv institucí a autorky

Ráno se proběhnete po nábřeží, dáte si první šálek espressa s místními a pak společně s kurátorkou a galeristkou Lucií Drdovou zamíříte objevovat umění.

Ponořte se do kulis benátských zákoutí, vůně skvělého jídla a stínu v utajených zahradách.

Benátský čas plyne pomaleji. Kopíruje lehce se přerývající vlny a měkké světlo, které se nonšalantně odráží od hladiny při prvních krocích, když vstupujete do města na laguně. Bezprostředně se rozlije ticho pomyslného bezčasu. Navzdory neustávajícímu přílivu turistů neztrácí La Serenissima nic ze své odvěké noblesy. Během prvních dnů zahájení bienále se s ní výrazně protknou osobnosti světa současného umění. Je to příjemný ryk v kulisách historických paláců a především vodního elementu, který společně se světelnými kvalitami vytváří onu neopakovatelnou scénografii. Na první pohled rozpoznatelné skupiny postav neustále proudí mezi exponovanými lokalitami mezinárodního festivalu a galeriemi.

Navzdory skromnému počtu vlastních Benátčanů se jejich každodennost snadno promítné do rytmu umělecké komunity. Doslova si ji podmaní „odlišná“ plynulost každé chvíle.

APERITIVO PO PŘÍJEZDU

Hned po příjezdu se jednoduše nabízí podvečerní aperitivo. Nejtypičtější denní rituál s přáteli, skleničkou vína a malými cicchetti. Nesčetné množství nenápadných barů včetně *Vino Vero*, *Estro*, *Pane e Vino* nebo *Adriatico Mar* se nachází podél kanálu ve čtvrti Cannaregio nebo kolem campo Santa Margherita. Ve stejný čas se otevírají privátní paláce s prvními vernisážemi. Nehledě na vystavené umění je zážitkem se procházet po bohatě zdobených sálech a schodištích paláců **Franchetti**, **Diedo** nebo **Soranzo Van Axel**. Vzhledem docházkové vzdálenosti všech událostí není vždy jisté, že dojdete až na původně zamýšlené místo a naopak se nepřidáte k jiné skupině. Každopádně se téměř všichni potkají úderem půlnoci v blízkosti tradičního tržiště u **Rialta**, kde se pokračuje pod hvězdným nebem.

RANNÍ RITUÁL

Je však škoda nevstat před rozbřeskem a neproběhnout se po nábřeží Zattere směrem k **Punta della Dogana** (1), kde se lagunou postupně rozezvučí zvony Palladiových chrámů na protilehlých březích ostrovů San Giorgio a Giudecca. Ačkoli noční život trvá do pozdních hodin, vstávají místní s úsvitem, aby se zajistila veškerá logistika města. To také znamená, že první kávu a brioches si můžete dát již před sedmou hodinou třeba v *pasticerii Toletta* nebo vyhlášené *Tonolo*. Je to nejpříjemnější čas vlastní právě Benátčanům, kdy se na své cestě zastaví na baru, prohodí pár slov nad rychlou snídaní ve stoje a odchází.

OD GIARDINI K ARSENALE

Dopoledne může mít řadu podob. Ten, kdo se primárně zaměřuje na bienále, se vydá neodkladně do nejvzdálenějších Giardini (6), kde se nachází většina národních pavilonů. V centrální budově se odehrává první část hlavní výstavy, jejíž téma a především výběr kurátora je podstatou dvouletých příprav. V prvních okamžicích kulminuje euforie ze setkání s přáteli a kolegy a postupně se dav posouvá do velkorysých hal bývalých doků **Arsenale** (5), kde výstava pokračuje. Také nedaleký kostel **San Lorenzo**, který sběratelka Francesca von Thyssen-Bor-

nemisza zasvětila transdisciplinárnímu projektu Ocean Archive, nebo **Fondazione Quirino Stampalia**, jejíž proslavila architektonická úprava Carla Scarpy, jsou unikátními dialogy historie a současnosti. Na spojnicích cest mezi zmíněnými lokalitami se nachází řada barů a kaváren, které se postupně zaplňují lidmi z umělecké sféry. Pro rozhovory nad bezprostředními zážitky jsou však vhodnější nenápadná zákoutí. *Osteria alla Frasca* je půvabnou restaurací ve stínu bohatých révových listů.

MIMO HLAVNÍ TRASU

Druhou variantou jsou naopak instituce mimo hlavní trasu. Nejprůhodnější je oblast Dorsoduro kolem **Gallerie dell'Accademia**, kde probíhá výstava jedné z nejvýraznějších osobností poválečné generace Willema de Kooninga ve vztahu k Benátkám. **Palazzo Polignac** hostí odvážnou a poetickou výstavu *From Ukraine: Dare To Dream* (4, 11), organizovanou PinchukArtCentre. Jen o pár kroků dál se nachází muzeum poslední dogaresy **Peggy Guggenheim** (2,3) a na nejzazším cípu v **Punta della Dogana** vytvořil **Pierre Huyghe** (7) sofistikovanou instalaci na průsečíku neurovědy, technologie a teorie.

POKLIDNÁ GUIDECCA

Provoz napříč muzejními institucemi si žádá delší pauzu. Stačí jen přejít z nábřeží Zattere na druhý břeh k **Palance**. Příhodným osvěžením je oběd v místním *rybářském bistro* se stoly přímo na hraně **nábřeží Guideccy**. Benátčané sem jezdí především v sobotu, aby unikli shonu na pevnině. Upřímně není příjemnějšího výhledu směrem ke kostelu **I Gesuati**. Majitel **Andrea** se o své hosty stará s doslova roduinnou péčí a zároveň lehkou přezíravostí, aby nikoho snad nenapadlo spěchat. Pokud zde nenajdete volný stůl, v postranní uličce je skvělá *trattoria Antanella* s terasou přímo nad vodní hladinou. Guidecca bývá neprávem opomíjena, ačkoli skýtá mnohá tajemství. Jedním z nich je stará zahrada, která inspirovala vůni *Un Jardin sur la Lagune* od **Hermèsu**.

DECHBEROUCÍ OPATSTVÍ

V nízkém odpoledním slunci nemá smysl vytvářet větší ambice. Nejpohodlněji se v porretem nabízí zastávka na **San Giorgio Maggiore**, kde se nachází stejnojmenné benediktinské opatství. V ústřední lodi chrámu se v posledních letech odehrává epesní instalace přední osoby současného umění. Letos je věnována belgické sochařce **Berlinde De Bruyckere**. Její archandělé, výrazně zakryté lidské postavy, jsou vyzdvihnuty do výšky na monumentální piedestaly, aby dali vyznění poselství o jejich „lidské“ dimenzi.

Málokdo ví, že se dá vystoupat na zvonici opatství. Nikdy není okupována davy turistů jako ta naproti na náměstí Svatého Marka. Příležitost vyjít na střechu, typicky jednoduchou altanu místních domů nebo nejvyšší přístupnou střechu hudební konzervatoře **Benedetta Marcella**, a vnímat nachové sfumato nad lagunou při západu slunce je jednou z esencí města.

VE STÍNU ZAHRAD

Vedle oslnivého svitu či jemného oparu, vodního živlu a eklektické souhry bohatého architektonického dědictví jsou pro Benátky typické vnitřní zahrady a dvorky. Jeden z těch autentických s notou lehké nedbalosti se skrývá v romantickém paláci **hotelu Flora**, kde si můžete dát kávu a poté se přesunout naproti přes ulici do *baru a restaurace La Caravella*, kde se přes den schází nejen místní gondoliéři. Ještě o kousek dál za slavným divadlem **La Fenice** se otevírá nepatrné prostranství elegantní restaurace, kde si můžete vychutnat čas v pohodlných křeslech před i po představení do pozdních hodin.

NEDĚLNÍ ESPRESSO

Nedělní dopoledne se nese v rodinně odpočinkovém tónu. Společně s ranním espressem zamíří část Benátčanů na mši do kostelů, které jsou samy o sobě příběhem umění. Jiní si jdou zaveslovat, benátská voga totiž připomíná chůzi po vodě. Kolem poledne se dostaví i ti, pro které byl předešlý den náročný, včetně „uměničtí“ cizinců. Společně posedět na nábřeží v rytmu benátských vln se jeví jako nejlepší nápad. ■